UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Excusatio eckij || ad ea que falso sibi phi||lippus Melanchton gra[m]maticus Vuit-||tenbergen[sis] super Theologica disputatio-||ne Lipsica adscripsit

Eck, Johannes

[Leipzig], 1519

VD16 E 373

urn:nbn:de:hbz:466:1-32498

Visual Library

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Positiones de indulgentiis
Sermo de penitentia
Resolutiones disputationum de indulgentiis
Ein Sermon von dem ablass und gnad
Verlegung etzlicher artickel [illegible] sermons
Ein predigt Sermon Martini de indulgentiis
ab Silvestri prieratis contra conclusiones Martini
Responsio Martini ad dialogum Silvestri
Replica Silvestri
Acta Martini Augustensia
Disputatio Ekii et ipsius Martini in studio lipsensi
Disputatio et excusatio Martini contra criminationes Ekii
[illegible]
~~Oratio Mosellani~~
De ratione disputandi oratio Mosellani
Erasmi epistola ad ducem Saxonie et alia quedam
Resolutio super propositione de potestate pape
Alia resolutio de eadem [illegible] propositione
Resolutiones super propositionibus lipsie disputatis
Oratio Jo. Langii [illegible] disputationis lipsensis
Disputatio prima Ekii et Carlstadii de verbo ad verbum per notarios excepta
in uno libro Disputatio secunda eorundem
Disputatio tertia Ekii et Martini
Epistola Philippi Melanchthonis de eadem disputatione
Excusatio Ekii contra epistolam Philippi
Defensio Philippi contra Ekium
Concertatio [illegible] et Cellarii
Epistola Emseri ad Aegocerontem
Ad Aegocerontem Emseranum Martini additio
De venatione lutheriana [illegible]

Solutiones doctorum wittenbergensium
Contra concertatores Vniuersitatis Wittenbergensis &
Minorum lipzensium & alia quedam
Contra malignum Jo Eckii iudicium
Ad Jo Eckium Epistola Martini super expurgatione Ecciana
Appellatio Martini luther
Appellatio parisien

Liber primus opusculorum martini luther

Th. 6116

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ERZBISCHÖFL.
AKADEMISCHE
BIBLIOTHEK
LEOSTR. 21
PADERBORN

Vgl. Harrassowitz Lpz. Katalog 328.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Excuſatio eckij ad ea que falſo ſibi phi lippus Melanchton grāmaticus Vuittenbergeñ ſuper Theologica diſputatione Lipſica adſcripſit.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Joannes Eckius candido lector. Salutem Dicit.

¶ Dum in felici Lipſenſi gymnaſio cū. P. Martino Lutter et
Andrea Carleſtadio. ſup arduis reb⁹ theologicis diſputaſſē₃
atq₃ actū eſſet p illuſtriſſimi pricipis D. Georgij Saxonie du-
cis ꝛc. et vniuerſitatis lipſen̄ cōſiliarios . ne q̄s diſputata noſ-
tra p calcographū diſſemīaret. anteq̄ p deligēdos iudices eēt
decretū: quis noſtrū fidei chriſtiane cōſentanea aut pugnan
tia diceret; auſus eſt tn̄ grāmatic⁹ wittēbergen̄ Philipp⁹ gre-
ce et latine ſane nō indoct⁹, epl̄am edere, me laceſſere, et pluri
b⁹noībus cauſa₃. nō meā, ſed fidei obſcurare: Et officiū. ꝙ in
Parrhiſieſe cōtulim⁹ ſtudiū. ſibi vſurpare: Cui id reſpōdeam
op⁹ eſt. nō mea q̄dem cauſa / ſed ſimpliciū: ne mellitꝭ v̄bis ſe-
ducant̄. aut inerrores p̄cipitent̄: percurrā aūt epiſtoliū ei⁹ per
notulas obiter: nō grauabere mi lector: et tantillū temporis
eis pōderandis impende.
1 ¶ Scribit Philip: me cauſſatū corā Illuſtriſſi: pricipis de-
ſignatꝭ. videri mihi ex iure diſputantiū eē / ne dictarēt: in hoc
mihi falſu₃ aſcribit: qm̄ hui⁹ nūq̄ memini apud deſignatos /
ſp dixi mihi nō diſplicere vt notarij exciperent: priuati fateor /
dixi lāgueſcere animū diſputātis. mora ſtili: et aciē mētis nō
adeo conari / ſicut diſputatōis feruor exigeret: teſtes ſunt de-
ſignati ab illuſtriſſimo duce / et toti⁹ vniuerſitatis conſiliū.
2 ¶ De libero arbitrio ait ꝓpoſitū. an de cōgruo emereamur
gratiā: hoc cū agi deberet / impīgit mihi quō ad aliā materiā
plane alienā ab īſtituto Carleſtadij eum traxerim. an ſ. ſola
gratia efficiat bonū op⁹: quā aūt impudēter hoc faciat: cuili
beteſt obuiū legēti cōcluſ: meā. vij. Errat qui li. ar. hoīs ne-
gat dn̄m actuū homis ex eo: q₂ ipm̄ habeat ſe actiue ad malū
ad bonū vero tm̄ paſſiue. Et nulla cōcluſio ſonuit de merito
cōgrui: quid aūt fieret de homīe faciente ꝙ in ſe eſt. in fine q̄ſi
diſputauim⁹. Audacul⁹ tn̄ ſicut nō eſt reuerit⁹. D. Eraſmum
iudicare in noui teſtamēti editione. ita et hic iudicis ptes aſſu
mit. diffiniēs ſtetiſſe saluā Carleſtadio ſententiā. hoc ſcio. de

num admiſiſſe Carloſtadiū. volūtatē habere actiuitatem ad bonū opus: At ego nihil decerno. etenī pars ſum. non inde: tn̄ audacul⁹ non verer̄ dicere me attuliſſe im ptinentia ex. S. Bernh. olim cum publicabat̄ diſputatio. manifeſtum erit, an verum dixerit grammaticus.

3 ❡ Cum bonū opus dixiſſem totū eſſe a deo. nō totalit. irridet grāmatiſta hoc velut cōmentū indignū maieſtate theologica. cū in diſputatione clare me expoſuerim. Neſcit eſſentiam dei videri totā a beato. at quia non cōphendit̄ a beato, nō videtur totaliter. quidditas generis eſt tota in vna ſpecie ſed nō totaliter. cū etiam ſit in alia. ſic anima eſt tota in manu. non ſic quin etiā ſit in pede. ſic bonū opus eſt totū a deo. non tn̄ ſic. quin etiam ſit a li: ar. quia ſimul agūt. nō viciſſim. mixtim. non ſigillatim. id expreſſe ait Bern̄/ ptinentiſſime ad propoſitum.

4 ❡ Improperat quod multa inciuiliter dixerim cōtra Lutterū. et breuiter oīa eiuſmōi vt inuidiā Martino cōflarem apud vulgū. hoc inquā falſū eſſe. nouerūt cādidi auditores, et truncate meā affert rationē cōtra lutterū de capite eccleſie.

5 ❡ Ponit Hyerony. et Cypri. locos p certis a me prolatos qui tn̄ in dubiū vocabant̄. vide cenſorem. Hieronimū adduxi li. 1. cōtra Iouinianū col. 18. Cyprianū in epiſtola ad pupianum li. 4. epiſtolarū. legat ſtudioſus lector. et iudicet an locū dubiū protulerim de primatu petri. cū aliȷ̄s locis cōcordantibus: Immo ſyngrapha Martini probaui. Cyprianū eo loco arbitrari eccleſiam fundatā ſuper petro. ſed hec ad iudices.

6 ❡ Inuidioſe ſatis dicit me iactitaſſe Bernhardi autoritatem ad Eugeniū. cui⁹ tn̄ tacite derogat autoritati. plus ego tribuo vni. S. Bernhardo/ q̄ philippo ⁊ omib⁹ ſuis aſſeclis: ſi bern̄. eo libro aliqua dixit pro ſentētia lutteri: imputet ſibi/ cur non attulit. certum eſt Bern̄. aduerſari per omnia ſententie lutterane.

7 ❡ De illo Mathei Tu es petrus et ſuper hanc petrā ⁊c. vere proponit ſententiam. D. Lutteri pluribus cōiecturis mōſtratam. ſed reticet/ quod hanc petram eſſe petrum ex Auguſtino. Hieronimo Ambroſio Leone et aliȷ̄s produxi. at hoc

ad iudices. Sed hoc mirū/quod nedum mihi. ſed et. D. Lut=
tero falſum imponit. eum. ſ. reſpondiſſe Chriſtum dum petro
dixiſſet Paſce oues meas . poſt hoc apoſtolꝭ parem poteſtatē
traditam Accipite. ſſ. rc̄. cum Martinus pro ſua eruditione.
non tam fede lapſus eſſe poſſit. Sed ita euenit. dum ſutor vl=
tra crepidam iudicat. hoc loco excuſo . D. Martinum. errorē
illum per eum non admiſſum.
8 ❡ Pungit ꝙ hereſes. Bohemice factiones , et id genꝰ alia
crimia fuerint. D. Martino obiecta. Sed reticet quod pro fi=
de chriſtiana id facere ſum coactꝰ. dum ipſe aſſereret aliquos
articulos Joannis Huß heretici Conſtantien concilio dam=
natos. eſſe Chriſtianiſſimos et euangelicos. ꝙ quam prudē=
ter fecerit. vt philippus ait. iudices ſtatuent.
9 ❡ Imponit mihi vt apoſtolos equales in apoſtolatu dixe
rim/ſed non equales epiſcopos. hoc autem eſt ſomnium grā=
matici. nō dictum Eckianum. dixi equales fuiſſe apoſtolatu.
ordine ſacerdotij et epiſcopatus. ſed non in cōmiſſione et ad=
miniſtratione regiminis. Id quod . S. leo Hieronimꝰ et Cyp=
rianus voluerunt. vnde litteratoris ratiunculam paruipēdo.
10 ❡ Opinari me ſcribit a Chriſto apoſtolos lectos eſſe /ſed
a petro ordinatos epiſcopos . hoc crudius proponit ꝙ̄ ego ex
preſſerim . ſententia mea fuit iſta non memini me legiſſe . vbi
apoſtoli fuerint ordinati epiſcopi . tamen communis ſenten=
tia habet. eos ordīatos in ſacerdotes in cena nouiſſima. qua=
re poſſem referre ordinationem in epiſcopos in petrum ſupre=
mum Hierarcham . cū multa ſint facta/que nō ſunt ſcripta.
11 ❡ De vniuerſali epiſcopo truncate meam adfert ſolutionē
quoniam verba decreti ſunt. b. Gregorij. qui oppoſuit ſe con
tra imp. ob hanc cauſaz vt ſcribit Platina. ſed hoc ad iudices
12 ❡ Conuiciatur denuo grammaticus/ quod ſcopum que
ſtiōis de purgatorio nō attigerim. ſ. de poteſtate pape in pur
gatorium. ſed aliam cantilenam inceperim . Hic inquā egre=
gie nugatur grammatellus . quoniam ſcopus queſtionis erat
concluſio ſexta . ſ. animas in purgatorio non ſatiſfacere pro
peccatorum penis . hoc ſaxum tunc voluebam. in concluſio=
ne vero. xij. vertitur queſtio . cuius meminit grāmaticus. fa=

teoꝛ dum concluſioni intenderem. dixit. D Martinꝰ. non pro
bari ex ſacris ſcripturis purgatorium eſſe q̃uis ſciret eſſe pur
gatoriū. aſſumpſi onus ꝓbandi purgatoriū ex ſacris literis.

13 ❡ Ridicule dicit. dignam Theologo vocem. ſ. tantū de
beri Macchabeorū libro/quantū euāgelio. Sed et hic falſuz
imponit mihi grammaticus. Nam ad contentionem valere
libros Maccab. adduxi. quia. S. Auguſtinus libro. 18. de ci
uitate dei / et Hieronimus in prolo. ac in decretis dicant li
brum illum non fuiſſe in canone apud hebreos. ſed eccleſiam
recepiſſe in Canonem. modo ſicut neſcimus. cum plura fue
rint ſcripta euangelia. que ſint indubie veritatis. niſi ex ap
probatione eccleſie approbantis quattuoꝛ euangelia, et alia
reijcientis. ita et ex approbatiōe eccleſie. liber Maccab. apud
Chriſtianum debet eſſe indubitate veritatis. vulgatū eſt illud
Auguſtini. ego euangelio non crederem.

14 ❡ Quod mathei. 5. per carcerem dixi poſſe intelligi pur
gatorium. ſed illud nephas eſſe cenſet grammaticus. et optat
plebeculam felicius erudiri. quā id genus interpꝛetationis.
Sed dic tu pulverulente ſchole magiſter. an nephas arbitra
ris interpꝛetari ſacras litteras. velut. S. Ambroſ. fecit. qui lo
cum ſimilem apud Lucam ſic accipit. an ne Sancto Ambro
ſio ita inſultas / quod meliorem te interpꝛetē poſcis chriſtia
nis iam/quam. S. Ambroſ. Si intra pellem te contineres et
in tuo numero. haberes quidem tuum album. at iam totum te
obſcurum reddis.

15 ❡ Denuo calumniatur me ſcopum de penitentia nō atti
giſſe. vide procacem iudicem nec rogatum. Jmmo ipſe ex to
to non attigit/quid de penitentia diſputauimus. hoc actum
fuit/an penitentia incipiat vel ab amore dei. vel a timore iux
ta concluſionem tertiam. At dum ad quartam et quintam
cōcluſiones venimus actū fuit de remiſſione pene poſt culpā
dimiſſam. an aūt recte firmarim noſtra vel. D. Martinꝰ rectiꝰ
defenderit ſua / Judices erudititiſſimi parthiſien̄ ſtudij iudica
bunt. non attento quid grammatico apparuerit.

16 ❡ Scribit ꝙ indulgentie michi iocū et ludū ciebāt. et hoc
quidē falſum eſt. qm̄ ſerio egi. pn̄ias eſſe vtiles. quod et Mar

tinus admiſit/egi et ipās non eſſe viciū boni opis. demū cona
bar. vt per indulgētias fieret remiſſio penae pro peccatis de=
bite. vbi. D. Mart. fortiter mihi contradixit indulgentias eſ=
ſe remiſſiōes bonorū operum. ſed de hoc refero me ad ſcripta
notariorū vniuerſitatis. Concordauimus tū ambo. abuſus
declamantiū indulgētias eſſe reprehendendos.

¶ Hec ſunt Jucundiſſime lector. que videbātur mihi ex re fo
re partim Chriſtiana partim mea. vt ſcires. ſi diſputatiōi nō
fuiſſes preſens. vt quemadmodum plurimū cauet Philippus
ne fame credatur aut his qui fame ſtudent. ita nec ei credas.
qui non veritus eſt pleraqꝫ mihi aſcribere. nec quidē a me co=
gitata Et quamuis nō ſit is Philippus / quod Theologus
cum eo congredeatur in Theologico ſtudio. tū ne agnoſcere
viderer ſilentio. Hec que mihi imponit. omnino volui ei ocur=
rere. quod et. B. Auguſt. non dubitauerit cōtra Creſco. grā=
maticum ſcribere. Tu vero Mi lector his crede. qui preſentes
diſputationi fuerunt. et humanis affectibus. et vſu familia=
ritatis. ſicut Philippus non diſtinentur. noſtram vero expur
gationem boni conſule. Deus eſt mihi teſtis. ꝙ in hoc nego=
cio. veritatem fidei Chriſtiane quero. et dei honorem. Vale et
ſalue Ex Lipſia. xxv. Julij. Anno gratie. M. D. xix.

¶ Cum Priuilegio.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Th
6116

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN